

GNB – 3A5C – Laboratorní práce č. 4 a 5
Sériové a paralelní zapojení rezistorů
Postup práce

Jméno, třída, spolupracující osoba:

Datum vypracování:

Pomůcky: NTL ŽES Elektřina 1, 2 ks multimetr, vodiče, rezistory 500 Ω a 1500 Ω , zdroj napětí

A. Teoretická příprava

1. Zakreslete jednoduchý elektrický obvod se dvěma rezistory, ampérmetrem měřícím proud v obvodu, dvěma voltmetry měřícími napětí na rezistorech a zdrojem napětí. Napište vztah pro výsledný odpor dvou rezistorů zapojených do série.

Schéma elektrického obvodu:

Vztah pro **sériové** zapojení 2 rezistorů

2. Zakreslete rozvětvený elektrický obvod se dvěma paralelně zapojenými rezistory, dvěma ampérmetry měřícími proudy v obou větvích, voltmetrem měřícím napětí na rezistorech a zdrojem napětí. Napište vztah pro výsledný odpor dvou rezistorů zapojených paralelně.

Schéma elektrického obvodu:

Vztah pro **paralelní** zapojení 2 rezistorů

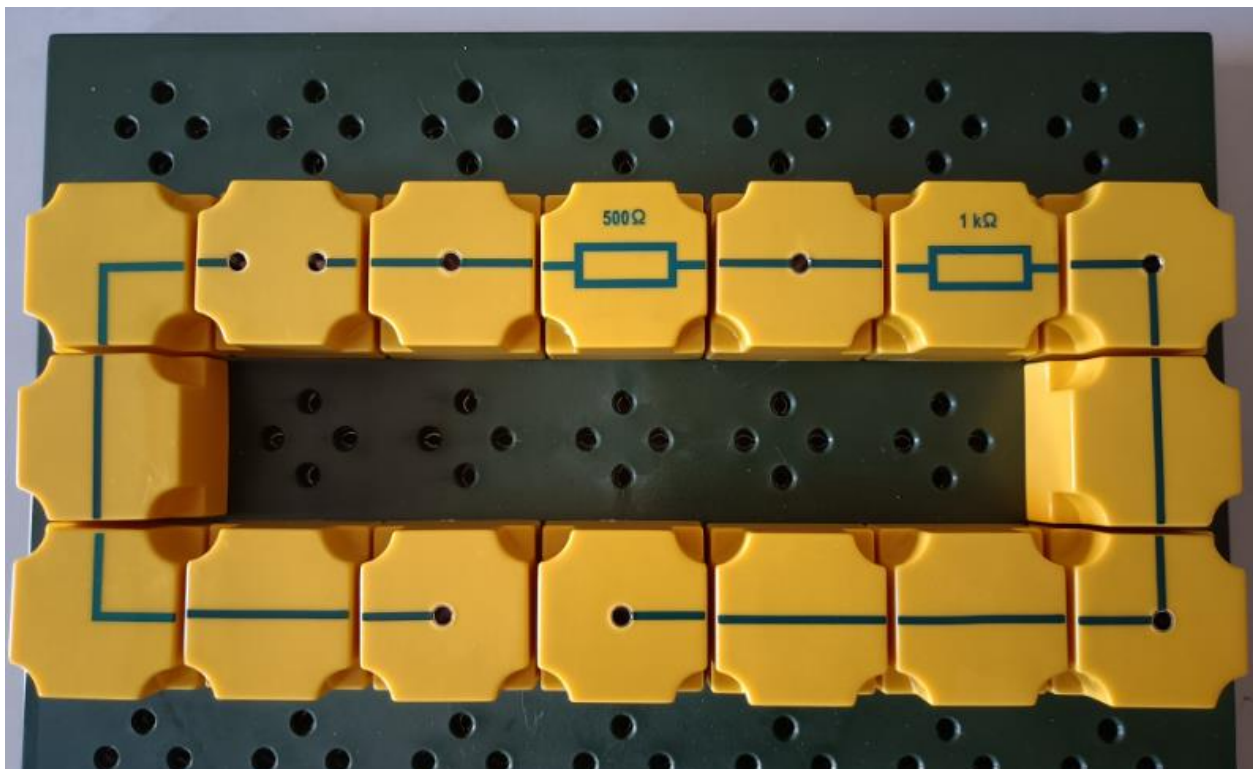
3. Voltmetr zapojujeme k rezistoru: **sériově – paralelně** (zakroužkujte správnou odpověď).
4. Ampérmetr zapojujeme k rezistoru: **sériově – paralelně** (zakroužkujte správnou odpověď).
5. Jaký vztah platí pro napětí U_1 , U_2 a U_e u sériového zapojení rezistorů?

6. Jaký vztah platí pro proudy I_1 , I_2 a I u sériového zapojení rezistorů?

GNB – 3A5C – Laboratorní práce č. 4 a 5
Sériové a paralelní zapojení rezistorů
Postup práce

B. Experiment

Postup práce:

Sestavte obvod dle obr. 1 a připojte jeden multimetr jako ampérmetr a druhý jako voltmetr k rezistoru R1 dle obr. 2. **U ampérmetru nastavte vždy nejprve největší rozsah.**

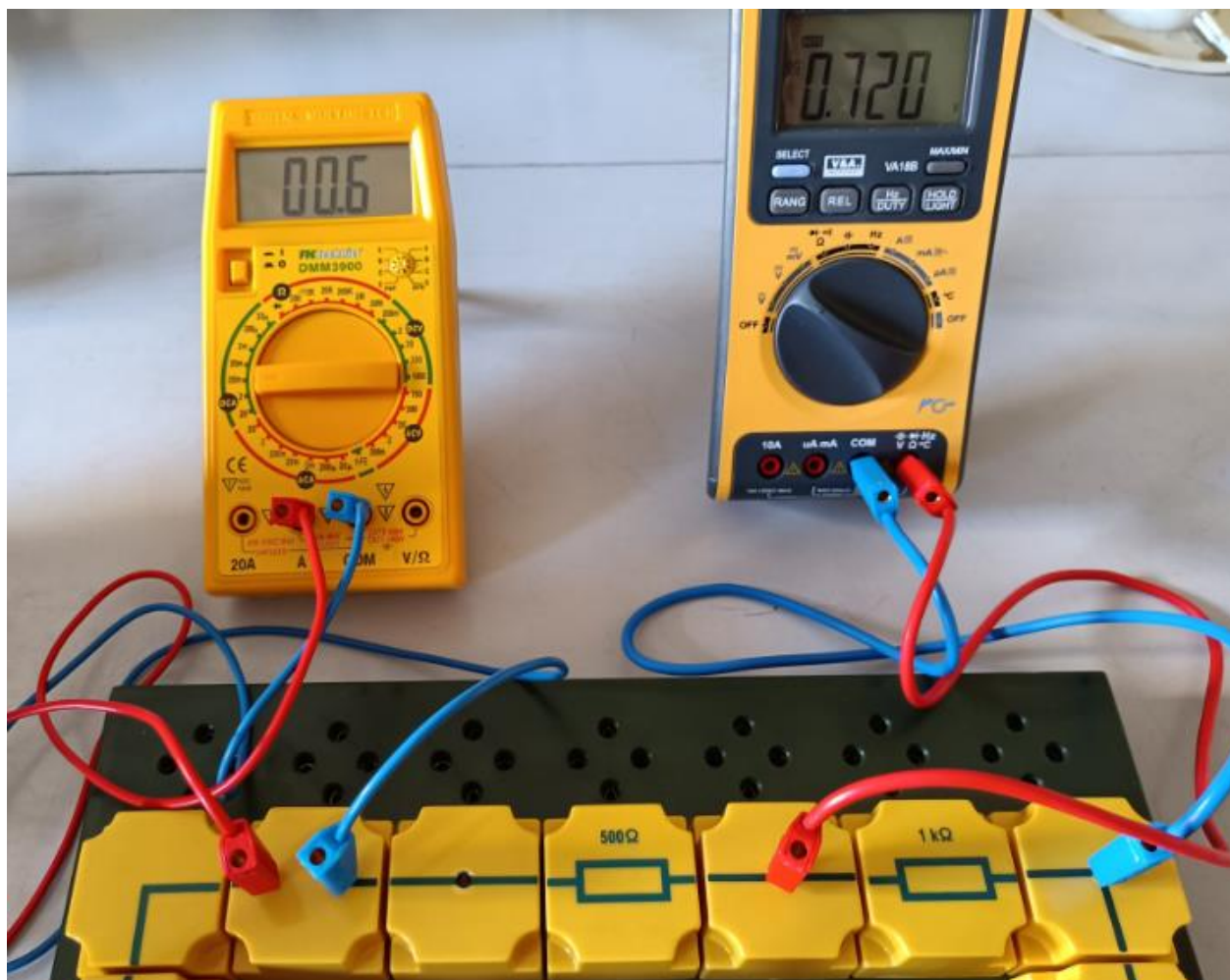

Obr. 1 Sériové zapojení rezistorů.

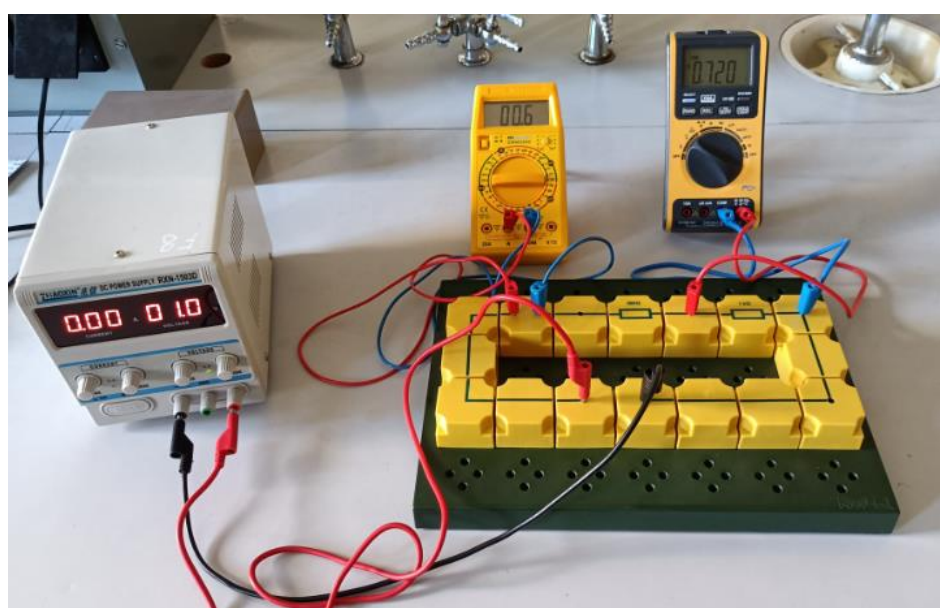
Úkol 1: Ověření vztahu pro sériové zapojení rezistorů

1. Zapojte elektrický obvod dle obr. 3. **Zdroj napětí připojte až po schválení zapojení učitelem!**
2. Na **zdroji napětí** nastavte hodnotu $U_e = 1 \text{ V}$.
3. Multimetrem – ampérmetrem změřte velikost proudu v obvodu. **Hodnoty zaokrouhlete na celé mA.**
4. Multimetrem – voltmetrem změřte napětí nejprve na jednom rezistoru a pak na druhém. **Hodnoty zaokrouhlete na jedno desetinné místo.**
5. Na zdroji napětí zvyšujte napětí U_e po 1 V až do 10 V a naměřené hodnoty proudu a napětí zapište do tabulky 1.
6. Dopočítejte zbylé sloupce tabulky.
7. Vypočítejte průměrnou hodnotu výsledného odporu R , odporu obou rezistorů R_1 , R_2 , a zhodnoťte platnost teoretického vztahu pro sériové zapojení.

GNB – 3A5C – Laboratorní práce č. 4 a 5
Sériové a paralelní zapojení rezistorů
Postup práce

Obr. 2 Zapojení ampérmetru a voltmetru v sériovém spojení rezistorů.

Obr. 3 Ověření vztahu pro sériové zapojení rezistorů – celkový pohled.

GNB – 3A5C – Laboratorní práce č. 4 a 5
Sériové a paralelní zapojení rezistorů
Postup práce

Tabulka 1 Sériové zapojení rezistorů.

U_e (V)	I (mA)	U_1 (V)	U_2 (V)	$R = U_e/I$ (Ω)	$R_1 = U_1/I$ (Ω)	$R_2 = U_2/I$ (Ω)
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

$$\bar{R} =$$

$$\bar{R}_1 =$$

$$\bar{R}_2 =$$

Závěr 1:

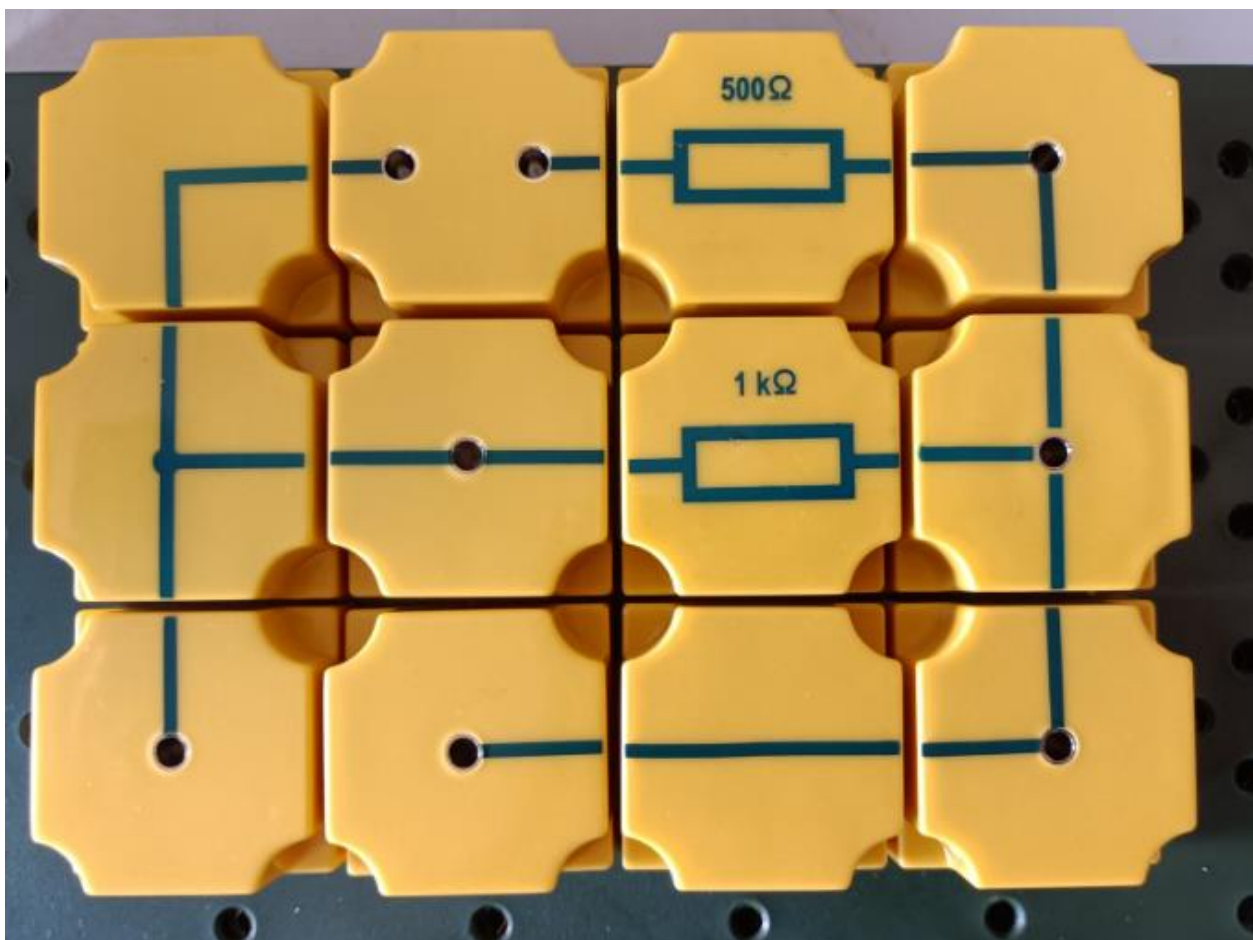
Na základě experimentálně naměřených hodnot ověřte platnost výsledného vztahu dvou **sériově** zapojených rezistorů výpočtem z výše vypočtených průměrných hodnot.

GNB – 3A5C – Laboratorní práce č. 4 a 5
Sériové a paralelní zapojení rezistorů
Postup práce

Úkol 2: Ověření vztahu pro paralelní zapojení rezistorů

1. Zapojte elektrický obvod dle obr. 4-5. **Zdroj napětí připojte až po schválení zapojení učitelem!**
2. Na **zdroji napětí** nastavte hodnotu $U_e = 1 \text{ V}$.
3. Multimetrem – **ampérmetrem** změřte velikost proudu I v nerozvětvené části obvodu.
4. Multimetrem – **ampérmetrem** změřte nejprve **velikost proudu** protékajícím **rezistorem R_1** (obr. 5), a **následně velikost proudu rezistorem R_2** (**přemístěte kostky, viz obr. 6**). **Hodnoty zaokrouhlete na celé mA.**
5. Multimetrem – **voltmetrem** změřte napětí U_1 nejprve na jednom rezistoru a pak U_2 na druhém. **Hodnoty zaokrouhlete na jedno desetinné místo.**
6. Na zdroji napětí zvyšujte napětí U_e po 1 V až do 10 V a naměřené hodnoty proudů I_1, I_2 a napětí U_1, U_2 zapište do tabulky 2.
7. Dopočítejte zbylé sloupce tabulky.

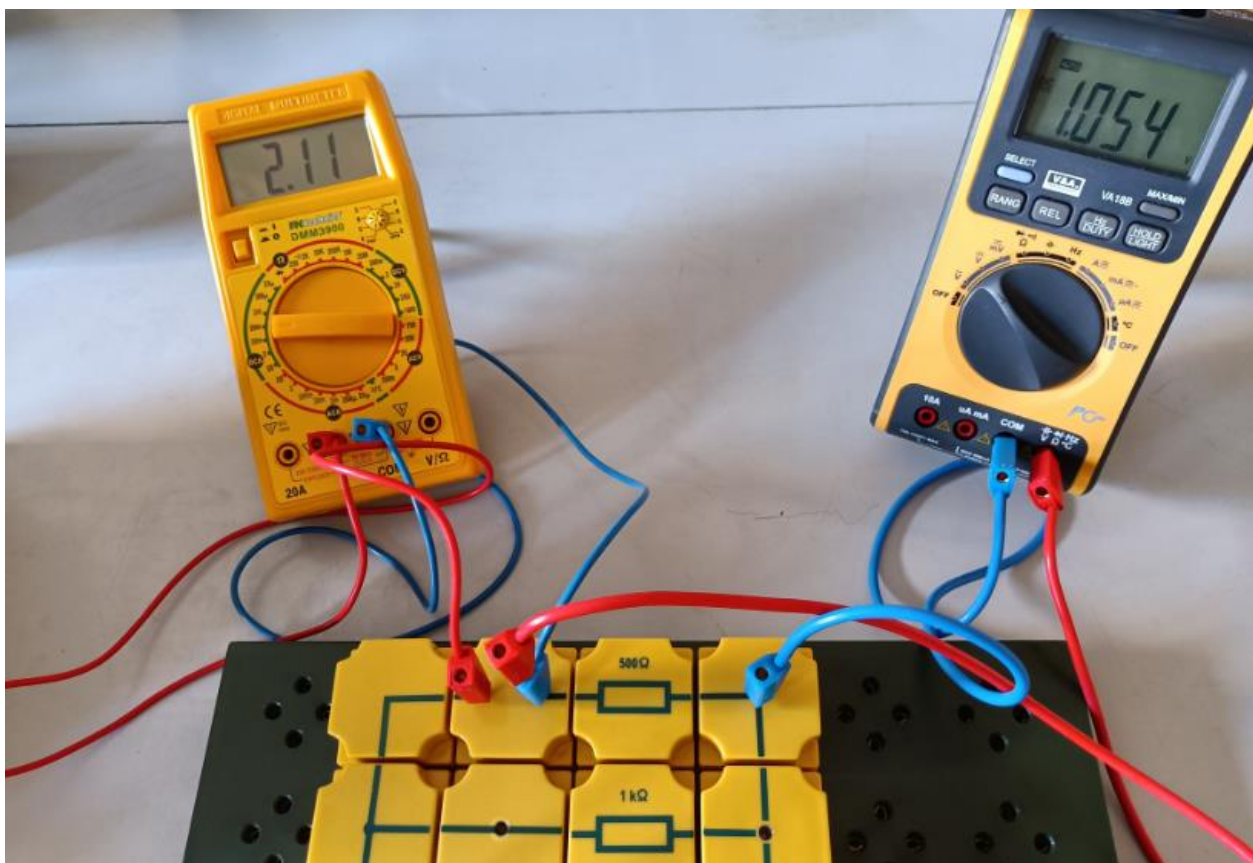
Vypočítejte průměrnou hodnotu výsledného odporu R , odporu obou rezistorů R_1, R_2 , a zhodnoťte platnost teoretického vztahu pro paralelní zapojení.

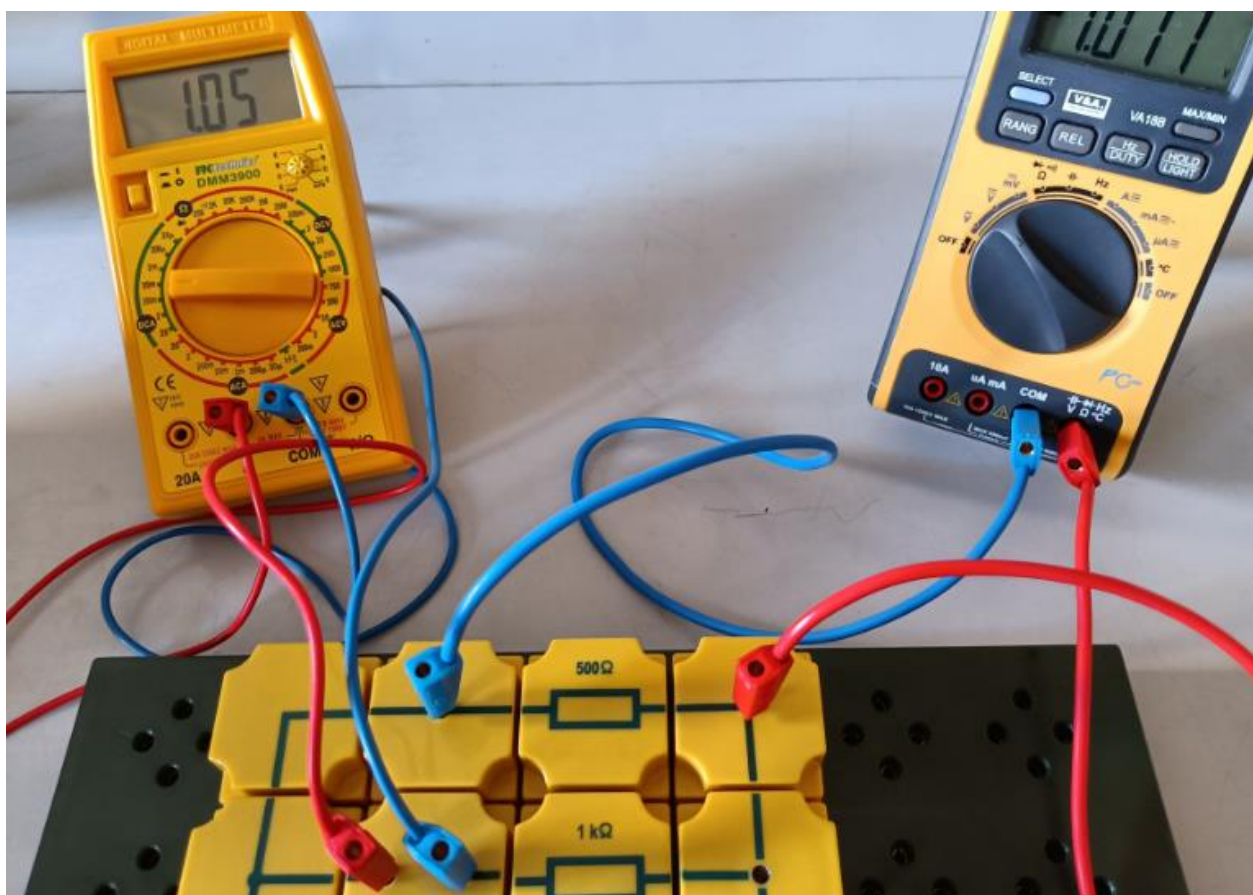
Obr. 4 Paralelní zapojení rezistorů.

GNB – 3A5C – Laboratorní práce č. 4 a 5
Sériové a paralelní zapojení rezistorů
Postup práce

Obr. 5 Zapojení ampérmetru a voltmetru u rezistoru $R_1 = 500 \Omega$.

Obr. 6 Zapojení ampérmetru u rezistoru $R_2 = 1 \text{ k}\Omega$.

GNB – 3A5C – Laboratorní práce č. 4 a 5
Sériové a paralelní zapojení rezistorů
Postup práce

Tabulka 2 Paralelní zapojení rezistorů.

U_e (V)	I (mA)	I_1 (mA)	I_2 (mA)	U_1 (V)	U_2 (V)	$R = U_e/I$ (Ω)	$R_1 = U_1/I_1$ (Ω)	$R_2 = U_2/I_2$ (Ω)
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

$$\bar{R} =$$

$$\bar{R}_1 =$$

$$\bar{R}_2 =$$

Závěr 2:

Na základě experimentálně naměřených hodnot ověřte platnost výsledného vztahu dvou **paralelně** zapojených rezistorů výpočtem z výše vypočtených průměrných hodnot.